

Modtager(e): Forskningsudvalget, Universitetsledelsen, AU's bestyrelse, de akademiske råd og fakulteternes samarbejdsudvalg

Udvalget for Ansvarlig Forskningspraksis og Forskningsfrihed på Aarhus Universitets (Praksisudvalget) afrapportering 2021

I henhold til regler for Praksisudvalget § 7, stk. 1, nr. 5, afgiver udvalget hvert år en opsummerende rapport om de sager, udvalget har behandlet, herunder de sager, som udvalget har videresendt til Nævnet for Videnskabelig Uredelighed. Rapporten tilgår de akademiske råd, fakulteternes samarbejdsudvalg, Forskningsudvalget, universitetsledelsen og universitetets bestyrelse.

Praksisudvalget

Sager vedr. tvivlsom forskningspraksis:

Praksisudvalget har i perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021 behandlet 6 sager vedr. tilfælde af tvivlsom forskningspraksis. Sagerne omhandlede spørgsmål inden for kategorierne:

- Undladelse/passivitet i forbindelse med efterfølgende kontrol af resultater.
- Plagiering
- Metode, kildevalg, konklusioner
- Forskningskvalitet og validitet
- Bedømmelse ved besættelse af videnskabelige stillinger
- Forfalskning/passivitet med efterkontrol af egen forskning

Det bemærkes, at der i 5 ud af 6 sager, er tale om afgørelser jf. regler for Praksisudvalget § 11 (afvisning af realitetsbehandling eller afvisning af genoptagelse) og kun i 1 ud af 6 sager om en udtalelse til rektor (realitetsbehandling). Det kan ud fra det relativt lille antal af sager ikke vurderes om der er tale om en tendens eller om en tilfældighed.

1. Afgørelse af den 12. januar 2021

Tema: genoptagelse af sag vedrørende undladelse og passivitet

Sagen omhandlede en anmodning om genoptagelse af en sag behandlet i Praksisudvalget i 2020. Påstanden var, at Praksisudvalget skulle have fejlfortolket sagens faktiske omstændigheder. Praksisudvalget fandt ikke, at der var fremkommet "nye væsentlige oplysninger", ligesom der heller ikke i øvrigt sås at foreligge "særlige" omstændigheder, der kunne begrunde en genoptagelse efter Aarhus Universitets Regler for Praksisudvalget. Endvidere fandt udvalget ved genlæsning af sagens akter ikke belæg for at kunne konkludere, at Praksisudvalget skulle have misforstået sagens faktiske omstændigheder. Praksisudvalget fandt således ikke grundlag for en genoptagelse af sagen.

2. Afgørelse af den 16. april 2021

Tema: plagiering

Sagen angik påstand om, at en underviser ved manglende henvisninger i sit undervisningsmateriale til ophavsmanden til en konkret teori, havde gjort sig skyldig i plagiat. NVU afviste sagen, idet undervisningsmateriale fandtes at falde udenfor definitionen af et videnskabeligt produkt i lovens forstand. Praksisudvalget fandt i lighed med NVU, at sagen vedrørte undervisningsmateriale og afviste allerede af denne grund at gå ind i en vurdering af eventuel "tvivlsom forskningspraksis". Praksisudvalget afviste således at realitetsbehandle sagen.

3. Udtalelse af den 24. juni 2021/afgørelse af den 25. november 2021

Tema: metode, kildevalg, konklusioner m.v.

Sagen faldt udenfor NVU's kompetence, da den angik en teknisk rapport, der ikke var et videnskabeligt produkt i lovens forstand. Anmelder anfægtede den benyttede metode, kildevalg, sprogbrug, konklusioner etc. Praksisudvalget fandt, at anmeldte hverken bevidst eller uagtsomt havde tilsidesat gældende standarder for ansvarlig forskningspraksis eller i øvrigt optrådt så fagligt uansvarligt, at det kunne kvalificeres som »tvivlsom forskningspraksis« i lovens forstand.

Praksisudvalget lagde særlig vægt på, at anmeldte 1) havde tilstræbt at sikre rapportens faglige kvalitet via et internt faglig review inden offentliggørelsen, 2) havde begrundet sit kildevalg, 3) havde lagt alle data åbent frem til efterprøvelse og 4) ved en efterfølgende revision havde været lydhør for kritik, hvor denne var fundet berettiget.

Anmelder henvendte sig i september 2021 på ny og anmodede Praksisudvalget om at genoptage sagen. Praksisudvalget afviste den 25. november 2021 at genoptage sagen. Praksisudvalget fandt ikke, at der var fremkommet nye, væsentlige oplysninger eller i øvrigt sås at være begået processuelle fejl, som kunne begrunde en genoptagelse af sagen. De rejste spørgsmål om Aarhus Universitets håndtering af og/eller udkommet af revisionen, uenigheder om datagrundlaget/metoden/kvaliteten af det udførte arbejde og de deraf dragne konklusioner og spørgsmålet om betaling for rapporten fandtes at falde uden for Praksisudvalgets ressort.

4. Afgørelse af den 19. august 2021

Tema: Forskningskvalitet og validitet

Sagen angik en artikel i et fagblad. Anmeldelsen omhandlede to punkter, nemlig undersøgelsens validitet og undersøgelsens design. Anmelder var således uenig i udlægningen af undersøgelsens resultat og måden, den var blevet til på. Praksisudvalget fandt, at sagen ikke angik spørgsmål om tvivlsom forskningspraksis omfattet af udvalgets kompetence men en faglig uenighed om forskningskvalitet. Dette faldt uden for Praksisudvalgets kompetence, hvorfor sagen blev afvist fra realitetsbehandling.

5. Afgørelse af den 15. december 2021

Tema: Bedømmelse ved besættelse af videnskabelige stillinger

Sagen omhandlede kvaliteten af en bedømmelse udarbejdet af et bedømmelsesudvalg i forbindelse med besættelse af et lektorat. Praksisudvalget fandt, at en bedømmelse, der sker som led i en administrativ ansættelsesprocedure, ikke kan siges at vedrøre forskning, hvilket er en grundlæggende betingelse for, at der kan foreligge "tvivlsom forskningspraksis". Praksisudvalget fandt således, at sagen faldt udenfor dets kompetence og afviste på denne baggrund at foretage en realitetsbehandling af sagen.

6. Afgørelse af den 20. december 2021

Tema: Forfalskning, passivitet med efterkontrol af egen forskning

Sagen omhandlede bl.a. påstand om, at to anmeldte (X og Y), ved at have indgivet forskningsansøgninger på grundlag af forskning, som de vidste eller måtte vide var fejlbehæftet, havde gjort sig skyldig i forfalskning. NVU havde i sin behandling af sagen afvist sagen fsva. den ene af de anmeldte som åbenbart grundløs. Praksisudvalget tilsluttede sig denne vurdering og

lagde vægt på, at X ikke stod angivet som ansøger i de pågældende forskningsansøgninger men blot fremgik som en blandt flere "collaborators". Udvalget afviste derfor, at optage sagen til realitetsbehandling vedr. X. Sagen vedr. Y blev ikke færdigbehandlet i 2021.

Praksisudvalget kom således i 1 sag frem til, at der ikke forelå tvivlsom forskningspraksis. I 2 sager vurderede udvalget, at de rejste spørgsmål angik områder, der lå udenfor udvalgets kompetence (hhv. kvaliteten af undervisningsmateriale og bedømmelser til besættelse af videnskabelige stillinger). 1 (2) sag(er) blev afvist genoptaget, idet der ikke fandtes at være fremkommet nye væsentlige oplysninger eller i øvrigt være belæg for genoptagelse. 1 sag blev afvist, idet klagepunkterne angik forskningens kvalitet og validitet, mens 1 sag blev afvist som åbenbart grundløs.

Sager om pres på forskningsfriheden:

Praksisudvalget har i 2021 modtaget en anmeldelse der angik pres på forskningsfriheden.

Sagen vedrørte en ph.d.-studerende, der påstod, at hendes vejleder forhindrede hende i at offentliggøre bestemte forsøg/resultater, fordi de var i modstrid med vejlederens/tidligere ph.d.-studerende i forskningsgruppens resultater. Vejlederen på sin side afviste påstanden og henviste til, at hans kritik af de udførte forsøg/resultater var rent faglig.

Sagen blev afvist fra realitetsbehandling, idet udvalget vurderede, at den foreliggende dokumentation ikke var tilstrækkelig substantiel til at det ville være muligt at afgive udtalelse.

Sagsbehandlingstid ved Praksisudvalget:

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved AU's praksisudvalg for sager afsluttet i årene 2019-2021:

Afsluttet i perioden 1.1.2019 - 31.12.2019	66 dage
Afsluttet i perioden 1.1.2020 - 31.12.2020	70 dage
Afsluttet i perioden 1.1.2021 - 31.12.2021	49 dage

Nævnet for Videnskabelig Uredelighed (NVU)

Konkrete sager:

I 2021 har NVU truffet afgørelse i 4 sager fra AU. I 2 sager vurderede nævnet, at der ikke var tale om videnskabelig uredelighed, mens forholdene i de øvrige 2 sager fandtes at falde uden for nævnets kompetence/var åbenbart grundløs og blev afvist fra realitetsbehandling.

Universitetet har pr. 23. februar 2022 7 verserende sager ved NVU. En sag vedrører spørgsmål om plagiering, mens de 6 øvrige angår spørgsmål om forfalskning/fabrikation af data.

Sagsbehandlingstid ved NVU:

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ved NVU for AU-sager afsluttet i årene 2019-2021:

Afsluttet i perioden 1.1. 2019 – 31.12. 2019	442 dage
Afsluttet i perioden 1.1.2020 – 31.12. 2020	471 dage
Afsluttet i perioden 1.1.2021 – 31.12.2021	188 dage

Sagsbehandlingstiden ved NVU ses således for AU's sager at være gået betragteligt ned i det forløbne år, hvilket er glædeligt. Formanden for NVU har dog på et møde i sagsbehandlernetværket ved NVU den 3. marts 2022 oplyst, at der på grund af det foregående års Corona-nedlukninger generelt i 2021 er sket en forøgelse af nævnets sagsbehandlingstid, hvilket også vil gøre sig gældende i 2022. Praksisudvalgets sekretariat vil derfor fortsat monitorere sagsbehandlingstiderne.

På Praksisudvalgets vegne

Palle Bo Madsen (formand)